



## Folketingets Retsudvalg

Holmens Kanal 22  
1060 København K  
Telefon 33 92 93 00  
sm@sm.dk  
www.socialministeriet.dk

**Sagsnr.**  
2017 - 5438

**Doknr.**  
511345

**Dato**  
01-11-2017

Folketingets Retsudvalg har d. 6. oktober 2017 stillet følgende spørgsmål nr. 5 (alm. del) til børne- og socialministeren, som hermed besvares. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Trine Bramsen (S).

### Spørgsmål nr. 5:

"Ministeren bedes redegøre for, hvilke muligheder personalet på de sikrede institutioner har for at styre de unges adfærd, herunder have kontrol med brugen af mobiltelefoner, internet, sikre de unges tilstedeværelse på institutionen, hindre hærværk og overgreb m.v., jf. den nye magtanvendelsesbekendtgørelse?"

### Svar:

Lov og bekendtgørelse om voksensvar for anbragte børn og unge fastsætter regler for anvendelse af magt og andre indgreb i selvbestemmelsesretten over for børn og unge, som er anbragt uden for hjemmet. Voksenansvarsloven understreger, at magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten aldrig må erstatte omsorg og en socialpædagogisk indsats og skal stå i et rimeligt forhold til det, der søges opnået hermed.

På sikrede døgninstitutioner efter servicelovens § 66, stk. 1, nr. 6, har personalet mulighed for at foretage en række væsentlige indgreb over for de anbragte børn og unge, når betingelserne her for er opfyldt, som uddybet nedenfor. I det følgende gennemgår jeg centrale bestemmelser vedrørende husorden, kontrol med barnets eller den unges kommunikation m.v., undersøgelse af person og opholdsrum, fysisk guidning, afværgehjælp og fysisk magtanvendelse, tilbageholdelse og tilbageførelse ved rømning samt aflåsning af yderdøre m.v. og anbringelse i isolation.

#### *Husorden*

Lederen af et opholdssted eller en døgninstitution efter servicelovens § 66, stk. 1, nr. 5 og 6, herunder også en sikret døgninstitution, kan fastsætte en husorden, der angiver de nærmere regler og retningslinjer for ophold på institutionen, jf. § 4 i voksenansvarsloven. Husordenen kan fx beskrive regulering i forhold til mobiltelefoner, hvornår børnene og de unge skal i seng, hvornår der skal være ro på værelserne, regler vedrørende måltider, fjernsynskiggeri, besøgstider, computeranvendelse m.v.

#### *Kontrol med besøg, brevveksling, telefonsamtaler og anden kommunikation*

Voksenansvarsloven fastsætter endvidere regler for kontrol med anbragte børns og unges kommunikation m.v.

Børn og unge-udvalget kan således uden retskendelse træffe afgørelse om kontrol med barnets eller den unges brevveksling, telefonsamtaler og anden kommunikation

med nærmere angivne personer uden for institutionen under barnets eller den unges ophold på opholdssteder og døgninstitutioner efter servicelovens § 66, stk. 1, nr. 5 og 6, herunder også på sikrede døgninstitutioner. Afgørelse her om forudsætter, at det er nødvendigt af hensyn til barnets eller den unges sundhed eller udvikling, jf. § 15 i voksenansvarsloven.

Når det gælder unge, som er anbragt i henhold til en strafferetlig dom eller kendelse, kan kommunalbestyrelsen uden retskendelse træffe afgørelse om, at personalet kan foretage indgreb i den unges adgang til internet eller telefon, jf. § 19 i voksenansvarsloven, hvis det er nødvendigt af ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn, herunder for at forebygge eller forhindre kriminalitet.

Afgørelse herom kan træffes foreløbigt af anbringelsesstedets leder eller dennes stedfortræder, hvis iværksættelse af indgrebet er uopsætteligt og ikke kan afvente, at sagen færdigbehandles af kommunalbestyrelsen, jf. § 20 i voksenansvarsloven.

Endelig er unge, der er anbragt i varetægtsurrogat fx på en sikret døgninstitution efter servicelovens § 66, stk. 1, nr. 6, omfattet af retsplejelovens § 771 og § 772, stk. 1 og stk. 2, 1. pkt., om besøgs- og brevkontrol, jf. § 18 i voksenansvarsloven.

#### *Undersøgelse af person og opholdsrum*

Voksenansvarslovens § 16 fastsætter regler for undersøgelse af barnets eller den unges person eller opholdsrum.

Lederen af et opholdsstedssted eller en døgninstitution efter servicelovens § 66, stk. 1, nr. 5 og 6, herunder også en sikret døgninstitution, eller den der bemyndiges dertil, kan uden retskendelse beslutte, at der skal foretages en undersøgelse af et anbragt barn eller en anbragt ungs person eller opholdsrum. Beslutning herom forudsætter, at der er bestemte grunde til at antage, at barnet eller den unge er i besiddelse af effekter, og besiddelsen medfører, at ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn ikke kan iagttages.

På sikrede døgninstitutioner og særligt sikrede afdelinger efter servicelovens § 66, stk. 1, nr. 6, er der en udvidet adgang til at undersøge barnets eller den unges opholdsrum og person. Undersøgelse af person og opholdsrum kan således tillige gennemføres på en række nærmere fastsatte tidspunkter - ved anbringelsen, før og efter besøg samt før og efter fravær fra institutionen - uden at der er konkret mistanke om, at barnet eller den unge er i besiddelse af effekter. Det er et krav, at undersøgelsen er nødvendig for at sikre, at ordensbestemmelserne på anbringelsesstedet overholdes, eller sikkerhedshensyn iagttages.

#### *Fysisk guidning, afværgehjælp og fysisk magtanvendelse*

Personalet på bl.a. opholdssteder og døgninstitutioner efter servicelovens § 66, stk. 1, nr. 5 og 6, herunder også sikrede døgninstitutioner, kan anvende fysisk guidning efter voksenansvarslovens § 6, når betingelserne herfor er opfyldt. Fysisk guidning kan anvendes, når det er nødvendigt af hensyn til anbringelsesstedets ansvar for at varetage den daglige omsorg eller af hensyn til tryghed og trivsel på anbringelsesstedet i tilfælde, hvor barnet eller den unge generer eller udøver chikane over for de øvrige anbragte børn og unge, personalet eller andre, der opholder sig på anbringelsesstedet.

Personalet på opholdssteder og døgninstitutioner efter servicelovens § 66, stk. 1, nr. 5 og 6, herunder også sikrede døgninstitutioner, kan anvende afværgehjælp efter voksenansvarslovens § 8 med henblik på fx at hindre hærværk, når betingelserne herfor er opfyldt. Afværgehjælp indebærer, at personalet kortvarigt kan fastholde eller føre et barn eller en ung væk fra en situation, når det er nødvendigt for at afværge, at barnet eller den unge ødelægger eller beskadiger ting i et ikke ubetydeligt omfang.

Personalet på opholdssteder og døgninstitutioner, herunder sikrede døgninstitutioner, kan endvidere anvende fysisk magt efter voksenansvarslovens § 9, når betingelserne herfor er opfyldt. Fysisk magtanvendelse indebærer, at personalet kan fastholde eller føre et barn eller en ung til et andet opholdsrum, når barnet eller den unge udviser en adfærd, der er til fare for barnet eller den unge selv, de øvrige anbragte børn og unge, personalet eller andre, der opholder sig på anbringelsesstedet.

#### *Tilbageførelse ved rømning og tilbageholdelse*

Voksenansvarslovens §§ 10 og 11 fastsætter regler for henholdsvis tilbageførelse ved rømning samt tilbageholdelse i forbindelse med og under anbringelsen. Personalet på opholdssteder og døgninstitutioner efter servicelovens § 66, stk. 1, nr. 5 og 6, herunder også sikrede døgninstitutioner, kan som led i omsorgspligten tilbageføre et anbragt barn eller en anbragt ung, der rømmer, når barnet eller den unge udviser en adfærd, der medfører en risiko for skade på barnet eller den unge selv eller på andre.

Børn og unge-udvalget kan træffe afgørelse om, at et barn eller en ung, der er anbragt på et opholdssteder og døgninstitutioner efter servicelovens § 66, stk. 1, nr. 5 og 6, herunder også på en sikret døgninstitution, kan tilbageholdes i op til 14 dage i forbindelse med eller under anbringelsen. Tilbageholdelse kan ske, når det må anses for at have afgørende betydning for at imødekomme et barns eller en ungs særlige behov for støtte, og det vurderes at have afgørende betydning for den socialpædagogiske behandling.

#### *Aflåsning af yderdøre og vinduer, aflåsning af værelser om natten samt isolation*

På en sikret døgninstitution eller særligt sikret afdeling, jf. servicelovens § 66, stk. 1, nr. 6, er det tilladt at have yderdøre og vinduer konstant aflåst, jf. § 5, stk. 2, i voksenansvarsbekendtgørelsen.

Herudover kan det socialtilsyn, der fører det driftsorienterede tilsyn med en sikret døgninstitution eller en særligt sikret afdeling, jf. § 2 i lov om socialtilsyn, give tilladelse til at aflåse værelserne om natten, jf. § 10 i voksenansvarsbekendtgørelsen. Aflåsning af værelser om natten er ikke isolation, jf. § 14, stk. 2, 2. pkt., i voksenansvarsloven.

Endelig kan lederen af en sikret døgninstitution eller særligt sikret afdeling eller dennes stedfortræder beslutte at anbringe et barn eller en ung i et særligt afsondret isolationsrum, når der er overhængende fare for, at barnet eller den unge skader sig selv eller andre, § 14 i voksenansvarsloven. Isolation skal være så kortvarig og skånsom som muligt og må ikke overstige 2 timer på en sikret døgninstitution og 4 timer på en særligt sikret afdeling. Der skal løbende føres tilsyn med et barn eller en ung, der er anbragt i isolation.

Med venlig hilsen  
Maj Mercado



